Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U103297

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-08-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусенкова Олеся Володимирівна

2. Husenkova Olesia V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-07-2021

Спеціальність за освітою: 8.130102 - Агрономія

Місце роботи здобувача: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.29, 68.35.03

Тема дисертації:

1. Морфо-генетичний прояв кількісних ознак пшениці озимої в умовах Лісостепу України

2. Morpho-genetic manifestation of quantitative traits of winter wheat in the forest-steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об’єкт дослідження – рівень прояву та збалансованість ознак продуктивності з якістю зерна сортів і селекційних ліній пшениці озимої залежно від генотипу та строку сівби. Предмет дослідження – морфо-генетичний прояв кількісних ознак пшениці озимої в умовах Лісостепу України. Методи дослідження: візуальний, вимірювально-ваговий, інфрачервона спектроскопія, електрофорез гліадинів, молекулярно-генетичний, математично-статистичний, кластерний. Новизна. Уперше в умовах Лісостепу України визначено прояв головних ознак продуктивності різноманіття сортів та селекційних ліній пшениці озимої з оптимальним поєднанням кількісних ознакам з якістю зерна за різних строків сівби. Установлено генетичну кореляцію між елементами продуктивності за різних строків сівби. Виділено генотипи пшениці озимої, які мають високий рівень стабільності головних ознак продуктивності та якості зерна за трьома строками сівби.

Ідентифіковано алель чутливості сортів пшениці озимої до збудника піренефорозу методом електрофорезу запасних білків. Виявлено ген помірної стійкості до збудників фузаріозу колоса TDF_076_2D у 15 сортів полтавської селекції за маркером INDEL1. Досліджено збалансованість сортів і селекційних ліній пшениці озимої за кількісними ознаками та врожайністю методом кластерного аналізу. Проаналізовано ефективність створення на основі виділеного матеріалу 13 високопродуктивних селекційних ліній пшениці озимої з комплексом цінних господарських ознак. Результати. Виділено генотипи з максимальним і стабільним рівнем кількісних ознак, які запропоновано для гібридизації як батьківські компоненти. Створено 13 високопродуктивних ліній пшениці озимої, які передано до селекційних програм Полтавської державної аграрної академії та Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України для подальшого вивчення і залучення в гібридизацію. Створено скоростиглий сорт пшениці озимої – Оржиця нова (20 % авторства), який внесено до Державного реєстру сортів рослин України (№ свідоцтва200919, № патенту 200695). Сорт передано до лабораторій генетичних ресурсів зернових культур і селекції та фізіології пшениці Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України. Ступінь упровадження. Результати експериментальних досліджень використовуються в навчальному процесі Полтавської державної аграрної академії при підготовці здобувачів освітнього рівня «Бакалавр», та «Магістр» за спеціальністю 201 Агрономія. Створені 13 перспективних селекційних ліній та сорт Оржиця нова, який внесений до Державного реєстру сортів рослин придатних для вирощування в Україні, включені в програми селекційної роботи на кафедрі селекції, насінництва і генетики Полтавської державної аграрної академії та у Інституті рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. Сфера впровадження: наукові установи НААН, НАН і навчальні заклади МОН України.

2. The object of the study is the level of manifestation and balance of productivity traits with the quality of grain of varieties and breeding lines of winter wheat depending on the genotype and timing of sowing. The subject of research is morpho-genetic manifestation of quantitative traits of winter wheat in the Forest-Steppe of Ukraine. Research methods: visual, measuring and weight, infrared spectroscopy, gliadins electrophoresis, molecular genetic, mathematical and statistical, cluster. Novelty. For the first time in the Forest-Steppe of Ukraine the manifestation of the main signs of productivity of a variety of grades and breeding lines of winter wheat with the optimal combination of quantitative traits with grain quality at different sowing dates was determined. The genetic correlation between the elements of productivity at different sowing dates has been established. The genotypes of winter wheat, which have a high level of stability of the main features of productivity and quality of grain after three sowing dates, have been identified. The allele of sensitivity of winter wheat varieties to the pathogen of pyrenephorosis was identified by the method of electrophoresis of spare proteins. The gene of moderate resistance to pathogens of ear fusariosis TDF_076_2D was detected in 15 varieties of Poltava breeding by marker INDEL1. The balance of varieties and breeding lines of winter wheat by quantitative characteristics and yield was studied by the method of cluster analysis. The efficiency of creation of 13 highly productive breeding lines of winter wheat with a complex of valuable economic features on the basis of the selected material is analyzed. Results. Genotypes with the maximum and stable level of quantitative traits are selected, which are proposed for hybridization as parental components. 13 highly productive lines of winter wheat were created, which were transferred to the breeding programs of the Poltava State Agrarian Academy and the Plant Production Institute named after V.Ya. Yuriev of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine for further study and involvement in hybridization. An early-ripening variety of winter wheat - Orzhytsia nova (20% of authorship) was created, which was entered into the State Register of Plant Varieties of Ukraine (certificate № 200919, patent № 200695). The variety was transferred to the laboratories of genetic resources of crops and breeding and physiology of wheat of the Plant Production Institute named after V.Ya. Yuriev of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine. Degree of implementation. The results of experimental research are used in the educational process of Poltava State Agrarian Academy in the preparation of applicants for educational level "Bachelor" and "Master" in the specialty 201 Agronomy. 13 promising breeding lines and Orzhytsia Nova variety, which is included in the State Register of Plant Varieties Suitable for Growing in Ukraine, are included in the selection work programs at the Department of Breeding, Seed Production and Genetics of Poltava State Agrarian Academy and Plant Production Institute named after V.Ya. Yuriev of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine. Scope of implementation:

scientific institutions of NAAS, NAS and educational institutions of the Ministry of Education and Science of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Володимир Миколайович
2. Tyshchenko Volodymyr M.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криворученко Роман Володимирович
2. Kryvoruchenko Roman V.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Олег Юрійович
2. Leonov Oleh Yu.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кириченко Віктор Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кириченко Віктор Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.